

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

**„LGBTQI+ děti a dospělí
Výkon rodičovství homosexuálními,
transsexuálními a intersexuálními osobami
- Dopady nálezu ÚS č. 144/2024 Sb.,
navržených změn OZ a zákona o matrikách a
civilního rámce účinného od 1. 7. 2025
a 1. 1. 2026“**

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Akreditace Ministerstva vnitra České republika

Termín a místo konání: 28. listopadu 2025 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesionální komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Téma práv LGBTQI+ dětí a dospělých v českém právu prochází dynamickou změnou. Nález Ústavního soudu č. 144/2024 Sb. odstranil požadavek sterilizace a chirurgického zákroku jako podmínku právního uznání změny pohlaví a otevřel cestu k „statusové“ změně bez invazivních zásahů do těla. Na rozhodnutí navazuje návrh novel občanského zákoníku a zákona o matrikách, který vymezuje postup osobního prohlášení, posouzení odbornou komisí a zápisu do matriky, včetně procesních návazností u změny jména a dalších osobních údajů. Tyto úpravy se přirozeně propojují s rodinným právem a se standardy nejlepšího zájmu dítěte, participace a přiměřeného informování, které budou v praxi klíčové po 1. 1. 2026.

Na konci vzdělávacího programu bude absolvent schopen:

- orientovat se v právním rámci po nálezu ÚS č. 144/2024 Sb. a v navržených změnách OZ, zákona o matrikách a ZSZS
- aplikovat nové statusové a matriční postupy do praxe úřadů, škol, zdravotnictví a sociálních služeb
- promítnout identitu dítěte, zákaz diskriminace a požadavky na srozumitelné odůvodnění do rozhodování
- sjednotit praxi informování mezi rodiči a vůči dítěti v návaznosti na civilní rámec účinný od 1. 1. 2026
- vyhodnocovat dopady změny pohlaví rodiče na určení rodičovství, jméno a práva v sociálním a zdravotním systému
- pracovat s matričními a spisovými postupy včetně nového soudního řízení o změně jména při změně pohlaví
- poskytovat nezaujaté poradenství LGBTQI+ osobám a rodinám a předcházet sekundární viktimizaci
- volit adekvátní civilněprávní a veřejnoprávní prostředky ochrany osobnosti a před diskriminací
- nastavovat bezpečné komunikační a datové toky mezi institucemi, aby odpovídaly zákonným limitům a zásadě minimalizace

Závěr bude věnován konzultacím. **Dotazy**, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail **radovandavid@radovandavid.cz**.

Obsah kurzu:

1. Nález ÚS 144/2024 Sb. a nový statusový rámec

- Co přesně ÚS zrušil a proč je sterilizace a operace jako podmínka změny pohlaví protiústavní
- Princip „statusové“ změny pohlaví bez invazivních zásahů a jeho limity
- Proč ÚS připouští jiné, méně invazivní podmínky pro stabilitu a jistotu právních vztahů
- Praktické dopady na postupy úřadů, škol, poskytovatelů zdravotních služeb a sociální práce
- Vztah k ochraně důstojnosti, integrity a soukromí a k zákazu diskriminace
- Co se nemění a co už nelze po osobách požadovat
- Jaké chyby v praxi povedou po 1. 7. 2025 k přezkumu a k nápravě

2. Návrh novel OZ, zákona o matrikách a ZŘS: postup krok za krokem

- Osobní prohlášení o probíhajícím procesu změny pohlaví před matričním úřadem a potřebná lékařská potvrzení
- Stanovisko odborné komise ministerstva zdravotnictví jako podmínka zápisu do matriky
- Zápis změny pohlaví do knihy narození jako okamžik právní změny pohlaví
- Možnost změnit pohlaví nejvýše dvakrát a smysl tohoto omezení
- Přejícné období mezi prohlášením a zápisem a užití neutrálního jména a příjmení
- Nové řízení podle ZŘS: místní příslušnost podle sídla matričního úřadu, zahájení na podnět matriky, rozhodnutí rozsudkem
- Doporučené spisové podklady, formulace a kontrolní seznamy pro úřady a soudy

3. Rodičovství a rodinné vazby v praxi po změně pohlaví

- Rodičovská statusová pravidla a jejich aplikace po změně pohlaví

- Rodič, který porodí, je zapsán jako matka dítěte a související následky v pracovním a sociálním právu
- Jak promítnout realitu rodinného života do výroku a odůvodnění, aby obstály v přezkumu
- Nastavení informování mezi rodiči a vůči dítěti v citlivých situacích
- Soulad se školní a zdravotnickou dokumentací a minimalizace zásahů do soukromí dítěte
- Řešení sporů o jména, příjmení a údaje v dokladech dítěte a rodičů
- Praktické scénáře: narození dítěte, změna pohlaví rodiče, přehodnocování dohod a soudních úprav

4. LGBTQI+ rodiče a cesty k rodičovství

- Právní, biologické a sociální rodičovství a jejich význam pro nejlepší zájem dítěte
- Přehled legálních cest k rodičovství a hranice zakázaných postupů
- Přiosvojení v registrovaném partnerství a promítnutí do každodenní agendy úřadů
- Jak nezkoumat nepřipustně sexuální orientaci či identitu a přesto posoudit všechny relevantní okolnosti
- Jak psát rozhodnutí bez stereotypů a předsudků
- Práce s důkazními návrhy a mediace v citlivých rodinných sporech
- Dopady na styk, péči a vyživovací povinnosti v běžících řízeních

5. Dítě jako účastník: ochrana identity, informování a participace

- Přiměřené informování dítěte o situaci v rodině a o změnách identity rodiče
- Záznam názoru dítěte a ověření porozumění bez sugesce
- Vyvažování práva na soukromí dítěte a informačních práv rodičů
- Škola a zdravotnictví: kdo co smí vědět, jak a kdy informovat
- Zamezení sekundární viktimizace a komunikační plán pro institucionální spolupráci
- Evidence v matrice, dokladech a školních systémech a jejich sladění
- Kontrolní body, kdy a jak přehodnotit dočasná opatření v zájmu dítěte

6. Matriční a soudní postupy v praxi institucí

- Co má obsahovat osvědčení o osobním prohlášení a jak s ním úředně nakládat
- Jaký podíl má odborná komise a jaké podklady od žadatele vyžaduje
- Jak řešit nečinnost osoby při změně jména a jak postupuje soud podle ZŘS
- Vzory podnětu matričního úřadu a návazných soudních úkonů
- Zásady doručování, poučování a vedení spisu v citlivých věcech
- Překryv s agendou datových schránek, základních registrů a evidence obyvatel
- Minimalizace zásahů do soukromí a redakce citlivých údajů ve spise

7. Zdravotnické a sociální dopady po statusové změně pohlaví

- Zásada, že v některých právních následcích se postupuje „jako kdyby ke změně nedošlo“ a proč je to důležité
- Těhotenství, porod a mateřská u osob po změně pohlaví a jejich právní zajištění
- Zdravotní péče a úhrady ze systému veřejného zdravotního pojištění
- Pracovníprávní ochrana a BOZP v návaznosti na statusové postavení
- Koordinace se sociální pomocí a sociálními službami
- Jak nevytvářet neoprávněné bariéry v přístupu ke službám
- Modelové poučení klienta a záznam komunikace v dokumentaci

8. Ochrana osobnosti, diskriminace a odpovědnost

- Rychlé civilní prostředky ochrany proti zásahům do důstojnosti a soukromí
- Zdržovací, odstraňovací a satisfakční nároky a jejich kombinace
- Prevence a řešení diskriminačního jednání v přístupu ke službám a ve školách
- Práce s reputační újmou a sekundární viktimizací
- Standardy dokazování a zacházení s citlivými údaji

- Typové námitky v odvoláních a přezkumech a jak na ně reagovat
- Vzorová „neškodná“ komunikační rozhraní mezi institucemi

9. Implementace po 1. 1. 2026: rozhodování, psaní a kontrola

- Jak zohlednit nové civilní akcenty v testu nejlepšího zájmu dítěte a v jazykové úpravě výroku
- Struktura odůvodnění, která obstojí při odvolání i soudním přezkumu
- Doporučené šablony rozhodnutí a dohod a jejich povinné náležitosti
- Check-list pro matriční a spisové postupy a pro sdílení informací
- Jak plánovat revize dočasných režimů a milníky vyhodnocení
- Koordinace mezi OSPOD, matrikou, školou, poskytovateli zdravotních služeb a soudy
- Nejčastější chyby z praxe a jejich náprava

10. Diskuse a závěr